

บทคัดย่อ

นายชญาณิน ปรัชญานุสรณ์¹ นางศิริพร คงวัฒนานนท์¹ นายธีระศักดิ์ จินดาบถ¹
นางสาวพุลิยา ธีระธัญศิริกุล¹ นางสาวสุภาภรณ์ ชัยอารยะเลิศ¹ นายสุวิต ศรีใหม่¹
นางนันทิภาค เพ็ชรโรจน์² นางสุภาวดี สุทธิรักษ์² และ นายธีระยุทธ ขุนศรีแก้ว²

¹สาขาวิชาวิทยาการการจัดการ คณะเทคโนโลยีและการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(E-mail: jhayanin.p@psu.ac.th)

โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน “การพัฒนาธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ได้เลือกศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านยาง และตำบลบ้านทำเนียบ อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาลักษณะของธุรกิจชุมชน ค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชน ตำบลทั้งสองมีสถานะเหมือนกันในด้านฐานเศรษฐกิจ เป็นการเกษตรเป็นหลัก ด้านทำเลที่ตั้ง ต่างกันโดยตำบลบ้านทำเนียบ จะมีทางหลวงสายหลักผ่านขณะที่ตำบลบ้านยางตั้งบนทางหลวงสายรอง การศึกษาได้ทำการเปรียบเทียบกับธุรกิจเอกชนที่อยู่ในเขตเมือง เพื่อหาปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจชุมชน และวัดความสำเร็จโดยอนุมานจากฐานะของเศรษฐกิจชุมชน

โครงการได้จัดให้มีการวิจัยเชิงสำรวจ 2 หัวข้อ วิจัยเชิงปฏิบัติการ 1 หัวข้อ วิจัยเชิงคุณภาพ 2 หัวข้อ สัมมนาฝึกอบรม 1 ครั้ง และ กิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ 1 ครั้ง

การวิจัยเชิงสำรวจ “ศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจชุมชนในเขตพื้นที่” พบว่า เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชน มีการรวมกลุ่มกันอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎระเบียบที่ชัดเจน รวมไปถึงความเคร่งครัดในการบังคับใช้ การดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จในเชิงเศรษฐกิจ

การวิจัยเชิงสำรวจ “การสำรวจรายรับ – รายจ่ายของประชากรในพื้นที่” พบว่า แหล่งที่มาของรายรับส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร ส่วนแหล่งที่มาของรายจ่าย ส่วนใหญ่จะเกี่ยวเนื่องกับวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งต้องซื้อหากจากภายนอก ปริมาณของรายจ่ายสูงกว่ารายรับมาก และมากกว่าร้อยละห้าสิบ ของกลุ่มตัวอย่าง มีหนี้สินจากแหล่งต่าง ๆ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ “การประเมินตนเองของธุรกิจชุมชน” พบว่าธุรกิจชุมชนที่ศึกษา เกิดจากการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเอง แต่กลุ่มยังไม่เข้มแข็ง เนื่องจาก มาตรฐานของสินค้า

การขาดแคลนวัตถุดิบ แรงงาน ความรู้ ข้อมูล วัตถุดิบราคาสูง ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่ม ความซื่อสัตย์ของคณะกรรมการบริหาร แนวทางการแก้ไขซึ่งสมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนได้สรุปคือ การเรียนรู้ให้รู้จักตนเอง ได้รู้จักเป้าหมายร่วมของกลุ่ม

การวิจัยเชิงคุณภาพ “ศึกษาลักษณะและปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจชุมชนมีความสำเร็จแตกต่างกับธุรกิจเปรียบเทียบ” ได้ศึกษาโดยใช้ปัจจัย 9 ประการที่ทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จพบว่าธุรกิจชุมชนที่ศึกษายังมีความอ่อนด้อยในทุกด้าน โดยเฉพาะประเด็นการช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่ม การสร้างเครือข่าย และการพัฒนาผู้นำ

การวิจัยเชิงคุณภาพ “ศึกษาการใช้สารสนเทศในการบริหารของธุรกิจชุมชน” พบว่า ธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่ มีการบันทึกข้อมูลดำเนินการ แต่ไม่เป็นระบบและไม่ครบทุกหน้าที่ทางธุรกิจ โดยเฉพาะการทำบัญชี แม้ทุกธุรกิจชุมชนจะมีการบันทึก (อย่างไม่เป็นระบบ) แต่ก็ไม่ได้นำสารสนเทศการเงิน ไปใช้ประโยชน์ทางการบริหารจัดการ

การสัมมนาฝึกอบรม “ความรู้เกี่ยวกับการจัดการวิสาหกิจชุมชน” และกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ “ศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ” ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และ พบประเด็นที่น่าสนใจ ด้านการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน 2 ประเด็น คือ เป้าหมายความสำเร็จของธุรกิจชุมชน ซึ่งแตกต่างไปจากของธุรกิจเอกชน ที่เน้นมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่ข้อคิดใหม่ธุรกิจชุมชน เน้นการจัดการทุนของชุมชน คือทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากร อีกประเด็นที่น่าสนใจคือแนวคิดการบริหารธุรกิจชุมชน จากแนวคิดทั่วไปคือ ร่วมกันเป็นเจ้าของธุรกิจ ช่วยกันผลิต ช่วยกันบริหารงาน และแนวคิดที่แตกต่างคือ ร่วมกันเป็นเจ้าของของเครื่องหมายการค้า ช่วยกันส่งเสริมคุณภาพ ช่วยกันขาย

คำหลัก : ธุรกิจชุมชน, เศรษฐกิจชุมชน, การพัฒนาธุรกิจ, ปัจจัยความสำเร็จ, สุราษฎร์ธานี

แหล่งทุน : เครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

Abstract

Mr. Jhayanin Prachyanusorn¹ Mrs. Siriporn Kongwatananon¹ Mr. Teerasak Jindabot¹
Miss. Luliya Teeratansirikool¹ Miss Supaporn Chai-Arayalert¹ Mr. Suwit Srimai¹
Mrs. Nontipak pianroj² Mrs. Supawadee suttrak² And Mr. Teerayut Khunsrikaew²

¹ Department of Management Sciences, Faculty of Technology and Management,
Prince of Songkla University, Suratthani

² Faculty of Business Administration, Tapee College, Suratthani, Thailand
(E-mail: jhayanin.p@psu.ac.th)

A project of research and technology transfer to community, "Community business development: A case study at Suratthani Province" aimed to investigate characteristics of community business and factors affecting successes of community business.

The samples in this project were Tambon Ban Yang and Tambon Ban Thamnieb. They are in Amphur Kiriratnikom, Suratthani province. These two Tambon have the same economic-base, agriculture, but there is a little difference in location. Ban Thumnieb is located on the main road while Ban Yang is located on the sub road. This study compared community business with business in the town to investigate factors affecting the success of the community business by inferencing to their community-economic status.

The project consisted of two survey studies, one operation base research, two qualitative researches, one training program and one site study.

The first survey study "A Study of General Characteristics of Community Business in Tambon Ban Yang and Tambon Ban Thamnieb" founded that community business has informal formation, and there were not clear and strong regulations. Business operation did not economically successful.

As for the second survey study "A Survey of Revenue and Expenditure of Populations in Tambon Ban Yang and Tambon Ban Thamnieb." found that major revenue came from agriculture, while the expenditure was mostly for equipment and materials for work and these equipment and materials were bought from outside community. The amount of expenditure is much more than revenue. More than 50% of samples have debt.

As for operation base research “A Study of Community Business Self Assessment”, it was found that community business are grouped itself. However, the businesses were not strong, this was due to poor merchandise standard, the lack of raw materials, labors, knowledge, information, high raw materials cost, and money for investment. There were conflicts in a group. Also, there was a lack of the honest of board of directors. To solve these problems, the members in community business suggested that the people in community should learn to know themselves and group objectives.

The first qualitative research “A Study of Characteristics and Factors Affecting Community Business Success Differentiating from Target Business”, investigating factors resulting in business success founded that community businesses were weak in every aspects, especially, inter-group work cooperatively, creating networks and developing leaders.

The second qualitative research “A Study of Using Information in Community Business Management” found that most community businesses had recorded their operation unsystematically, and the records do not cover all business functions, especially accounting. Although every community business did the records (unsystematically), financial information were not cooperated for management.

As for the seminar titled “Knowledge of Community Business Management” and the field trip study, it studied the success of community business by meeting and exchanging knowledge. It was found that there are two interesting points for management. The first one is that the target to define the success of community business is different from common business. Common business had economic value to be target, while new idea of community business emphasized managing community fund, social fund and natural resources fund. Another point is that the concepts of community business management. In general, it is the co-operate business – own operate and manage by members. As for the different concept is sharing trademark, corporating sales and quality control.

Keywords: Community Business, Community economy, Business development, Success factors, Surat Thani

Grant : The Research and Technological Transfer to Community,
Commission on Higher Education